

документах. Додамо, що Нацполіція спільно з іншими центральними органами виконавчої влади наразі опрацьовує можливість коригування на законодавчому рівні правового статусу Національної поліції як Національного штабу Інтерполу у відносинах між Україною.

Список використаних джерел

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

2. Поняття та характеристика інституційної системи Європолу: лекція. Відповідно до ресурсу офіційна веб-сторінка Європолу. URL: <https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php>.

3. Положення про Національну поліцію, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2015 року № 877. Урядовий кур'єр від 06.11.2015 № 207.

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 № 220 «Про Національне центральне бюро Інтерполу». Збірник постанов Кабінету Міністрів України. 1994. № 2. С. 114.

5. Наказ Національної поліції України від 26.01.2017 № 64 «Про затвердження штату апарату Національної поліції».

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про Національну поліцію» від 25 жовтня 2015 року № 877.

7. Положення про Департамент міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України, затверджене наказом Національної поліції України від 06.02.2018 № 111.

8. Мужикова Н.М. Органи виконавчої влади в Україні: правовий статус. Сіверський інститут регіональних досліджень. ред. кол.: В.М. Бойко (голова ред.) [та ін.]. Чернігів : Сіверський центр післядипломної освіти, 2013. 100 с.

Шевчук Оксана Юрійвна,

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Никифорчук Вадим Дмитрович,

кандидат юридичних наук

РОЗШУКОВА РОБОТА ТА ЇЇ МІСЦЕ В СТРУКТУРІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розшукова робота, як один із основних напрямів оперативно розшукової діяльності Національної поліції України, здійснюється для виявлення та притягнення до встановленої законом кримінальної відповідальності обвинувачених, підсудних та злочинців, які

переховуються від слідства, суду та відбування покарання, встановлення безвісно зниклих громадян, інших осіб, розшук яких передбачений законодавством і підзаконними нормативно-правовими актами МВС України та НПУ [1, с. 87].

Вирішення завдань розшукової роботи сприяє дотриманню принципу законності в державі й суспільстві, захисту конституційних прав і свобод людини [2, с. 58]. Своєчасний розшук осіб, які ухиляються від правосуддя, забезпечує нормальні умови провадження досудового розслідування, судового розгляду матеріалів кримінального провадження, реального притягнення осіб, що вчинили злочин до кримінальної відповідальності, відшкодуванню збитків, заподіяних злочином. Позитивні результати розшукової роботи гарантують невідворотність покарання за вчиненні злочини, що є найбільш важливим чинником протидії злочинності.

Питанням розшукової роботи, у тому числі розшук осіб, які ухиляються від органів досудового розслідування, суду та відбування покарання, досліджували такі науковці, як Г.А. Алексєєв, С.І. Апухтін, М.С. Вергузаєв, В.Р. Волчков, І.М. Голубков, В.А. Лукашов, Д.Й. Никифорчук, В.Ф. Пилипчук, А.Н. Філіпов та ін.

Незважаючи на вагомий внесок науковців у розробку зазначеної проблеми, питання розшуку осіб, які ухиляються від органів досудового розслідування, суду та відбування покарання, є недостатньо розробленими. Зазначене пов'язане також із реформуванням кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства.

Крім того, про актуальність проблеми розшукової роботи, а саме: розшуку зниклих безвісті осіб, свідчать статистичні дані за період повномасштабного збройного вторгнення країни-агресора на територію України [3].

Розшукова робота, як система комплексного застосування заходів стосовно розшуку обвинувачених і засуджених, які ухиляються від слідства, правосуддя та виконання вироку, за своїм змістом має чітко виражений оперативно розшуковий характер, суть якого полягає в тому, що ці заходи:

- здійснюються з використанням спеціальних сил, засобів та заходів, передбачених законами України: «Про поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність» та іншими відомчими підзаконними нормативно-правовими актами МВС України та НПУ;

- мають оперативно – розшукову спрямованість, що дозволяє протиставити їх протиправним діянням обвинуваченим, підсудним, засудженим, які ухиляються від притягнення до кримінальної відповідальності або відбування покарання [4].

Законодавством України та відомчими підзаконними нормативно-правовими актами МВС України та НПУ визначено, що оперативно-розшукова діяльність насамперед спрямована на вирішення основних завдань:

- забезпечення успішного попередження злочинів та їх припинення на стадії підготовки чи замаху;

- швидке, повне та своєчасне виявлення тяжких неочевидних та латентних злочинів;

- своєчасний розшук обвинувачених, підсудних і злочинців, які переховуються від слідства, суду, виконання вироку та безвісно зниклих осіб.

Важливу роль у розшуковій роботі відіграють організаційні засади, а саме:

- створення в оперативних підрозділах спеціалізованих управлінь, відділів, груп, призначення окремих працівників, які спеціалізуються по вирішенні завдань розшукової роботи;

- налагодження взаємодії та чіткої координації розшукових заходів, що здійснюють різні оперативно-розшукові, слідчі, оперативно технічні та інші підрозділи НПУ [5];

- підтримання високої оперативної готовності НПУ для розшуку втікачів і злочинців-нелегалів, ухилення від притягнення до кримінальної відповідальності чи відбування покарання та розшуку зниклих безвісті осіб за період повномасштабного збройного вторгнення країни-агресора на територію України.

Отже, розшукова робота Національної поліції України – це комплексна система організаційних, профілактичних, процесуальних оперативно-розшукових та інших спеціальних заходів, спрямованих на забезпечення ефективного розшуку обвинувачених, підсудних, злочинців, безвісно зниклих громадян та інших осіб, виявлення і нейтралізацію умов, що сприяють ухиленню і тривалому переховуванню розшукуваних від правосуддя.

Ефективність здійснення розшуку осіб, які ухиляються від органів досудового розслідування, суду та відбування покарання залежить від належного правового регулювання цієї діяльності. На сьогодні потрібно прийняти сучасні підзаконні нормативно-правові акти МВС України та НПУ щодо розшуку вище зазначених осіб, які би відповідали положенням чинного Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та вимогам сучасності.

Список використаних джерел

1. Албул С. В., Єгоров С. О. Основи оперативно-розшукової діяльності в Україні: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Аброськіна. Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 400 с.

2. Організація міжнародного розшуку осіб за кримінальним процесуальним законодавством України : *метод. рек.* / [В. В. Неволя, Д. Й. Никифорчук, Ю. М. Черноус, О. С. Тарасенко та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 155 с.

3. Про правовий статус осіб, зниклих безвісті за особливих обставин : Закон України від 12 лип. 2018 р. № 2505 VIII.

4. Про взаємодію Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України в питанні розшуку осіб : Наказ Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України від 03 травня 2012 року № 169/391.

5. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 лип. 2017 р. № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.

6. Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>